

עת"א 42344/04/23 - מכלוף-מיכה בן שושן [בעצמו] נגד הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש מרכז

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 42344-04-23 בן שושן נ' הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש מרכז ואח'

בפני	כבוד השופט עידו דרויאן-גמליאל
עותר	מכלוף-מיכה בן שושן [בעצמו]
נגד	
משיב	הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש מרכז ע"י ב"כ עוה"ד איריס פיקר

פסק דין

לפני עתירת אסיר שהוגשה מכוח סעיף 62א לפקודת בתי הסוהר [נ"ח], תשל"ב-1971 וסעיף 51ט(ג) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 [להלן - החוק], בה מתבקש ביטולה של החלטת ראש אגף אסיר בשב"ס, שניתנה ביום 29.03.23 לפי סעיף 51ט(א) לחוק, ושעניינה הפסקה מנהלית של ריצוי מאסר בעבודות שירות והוראה להמשך ריצויים בכליאה של 150 הימים שנותרו [להלן - ההחלטה המנהלית].

מהלך הדברים:

1. העותר, יליד 1977, כבן 46 כיום, עמד לדין בבית המשפט המחוזי מרכז, הודה והורשע במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של תקיפה חובלנית, לפי סעיף 380 לחוק. ביום 25.01.22 נגזרו על העותר העונשים הבאים: שישה חודשי מאסר בפועל, לריצוי בעבודות שירות החל מיום 28.04.22; שישה חודשי מאסר מותנה למשך שלוש שנים, שלא יעבור עבירת אלימות נגד הגוף; וקנס בסך 1,000 ₪ [ת"פ 15654-01-20].
2. למעשה, במשך התקופה שחלפה מהיום שיועד לתחילת העבודות ועד למועד ההחלטה המנהלית, התייצב העותר ל-23 ימי עבודה בלבד, עד שעד שביום 29.3.2023 הופסק ריצוי העונש בעבודות השירות בהחלטה המנהלית הנ"ל, מחמת עילות אלה, מהמפורטות בסעיף 51ט(א) לחוק: (1) העותר לא התייצב לתחילת ריצוי עבודת השירות או נעדר מהעבודה ללא אישור הממונה, רכז עבודת השירות, המפקח או רופא; (2) העותר לא ביצע כראוי את המשימות שהוטלו עליו או שהתנהגותו בעבודה לא הניחה את הדעת; (3) העותר הפר תנאי מתנאי עבודת השירות שקבע בית המשפט לפי סעיף 51ב(ג) לחוק; וגם (4) לא ציית להוראה של הממונה, של רכז עבודת השירות או של המפקח או לא קיים חובה המוטלת עליו בחוק.
3. ההחלטה המנהלית התקבלה לאחר שנערך לעותר שימוע ביום 01.03.23, כשהעותר ויתר על ייצוגו על-ידי עורך-דין, והוצגו בפניו כלל העובדות והטענות נגדו. לדבריו "רופאה אישרה לי 6 שעות עבודה, אחרי זה אמרו זה בימ"ש, ויש לי נכות. מה שקרה בפעם הזאת, לא אשמתי... עברתי תקופה קשה עם הילדים שלי. כולכם נגדי."

נימוקי העתירה:

4. העותר אינו טוען דבר נגד החלטת המשיב, אלא מבקש מבית המשפט לשנות את פסק-דינו, שהפך זה-מכבר לחלוט. לדבריו, היעדרותו מביתו תוביל למצוקה כלכלית חריפה בתוספת עקה נפשית, שתיגרמנה לאשתו ולששת ילדיו, שארבעה מהם קטינים.
5. בדבריו בדיון, ולכך הצטרפה גם אשתו, מסר העותר שאחת מבנותיו חלתה במחלה קשה ומטופלת עתה בטיפולים קשים וממושכים. העותר הלן על הפסקת קצבה לה היה זכאי מביטוח לאומי, ושלדבריו הופסקה כשהחל לרצות עונשו כאסיר בעבודות שירות. עוד העלה העותר טענות כלפי כמעט כל מקום עבודה בו שובץ.

דין ומסקנות:

6. עיון בגיליון השימוע וברישומים שצורפו לתשובת המשיב, מעלה תמונה ברורה של חוסר-נכונות של העותר לקבל מרות, הפגנת זלזול, התעלמות מאזהרות של נציגי המשיב והפרות משמעת. לא הועילו שינויי הצבה, בשישה מקומות עבודה שונים; גם לא שיחות בירור, לפחות חמש במספר; גם לא שני ראיונות שימוע שבהן ניתנו לעותר הזדמנויות נוספות - העותר לא שינה דרכיו, וככל הנראה פרש לא-נכונה את סבלנותם של נציגי המשיב, המעוררת כשלעצמה פליאה לנוכח התנהגותו של העותר והביטויים החריפים והגסים שבהם הביע את זלזולו בהם ובחובותיו לפי חוק. עוד העז פניו העותר וגם בשימוע האחרון שקדם להחלטה המנהלית, טען ש"כולכם נגדי".
7. הלכה פסוקה, ותיקה ושרירה, מורה מפורשות ש"עונש עבודות שירות הוא בבחינת פריבילגיה הניתנת לנאשם והיא הדירה וניתנת לביטול בכל שלב, מקום שהנאשם אינו עומד בציפיות המתחייבות ממנו לצורך מימושה בענייננו המבקש, על אף הזדמנויות חוזרות ונשנות שניתנו לו, לא ביצע את המוטל עליו כראוי, הפגין זלזול במקומות העבודה אליהם שובץ, בכך שאיחר ונעדר מהם ללא כל אישור, וללא כל הודעה מראש. יתרה מכך, על אף טענות המבקש, נראה כי המשיב עשה למענו מעל ומעבר וניסה ככל יכולתו למצוא לו מקום עבודה מתאים חרף התנהגותו, אך הוא המשיך בשלו והוכיח כי אינו ראוי לפריבילגיה בדמות עבודות השירות." [וראו עת"א 54461-09-22 מחאמיד נ' הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון (26.10.2022); רע"ב 4352/10 חאג' יחיא נ' מ.י. (4.7.2011); רע"ב 426/06 חווא נ' שירות בתי הסוהר (12.3.2006)].
8. אזכיר מושכלות ראשונים: במסגרת הליך זה לא שם בית המשפט עצמו בנעלי המשיב, אלא בוחן את שיקול דעתו ואת החלטתו במבחנים המנהליים ובהם ענייניות, היעדר הטיה, סבירות, מידתיות, שוויון ושקיפות [רע"ב 3564/14 בן ז'נו נ' שירות בתי הסוהר (2.6.2014); עת"א 37072-06-19 מנצור (אסיר) נ' שירות בתי הסוהר (15.12.2019)].
9. כאשר גם העותר אינו טוען לכשל בהחלטה המנהלית של המשיב, אין עילת התערבות. מצבו של העותר רחוק משפיר, ומאמציה של המשפחה להשבת הבת לבריאות שלמה מעוררים אמפתיה. אולם, גם באלה אין הסבר מספק להתנהגותו המכשילה, החוזרת והמתמידה של העותר.
10. במצב דברים זה, אין גם כל עילה להזדמנות לשימוע נוסף. היעדרות לבקשה זו, באין עילה, יוצרת או מעודדת פרקטיקה פסולה, המחלישה ומרדדת את סמכותו של המשיב, וגורעת מהוודאות הנחוצה בדבר תגובה עונשית הולמת במקרים כגון דא.

סוף-דבר:

11. העתירה נדחית.

12. לבקשת העותר, ללא התנגדות המשיב, יתייצב העותר לריצוי יתרת עונשו בכליאה ביום **01.09.2023** בשעה 10:00, בבית מעצר ניצן, אלא אם יורה לו גורם שב"ס להתייצב במקום אחר. עיכוב ביצועו של עונש המאסר יעמוד בתוקפו עד למועד האמור. יתרת העונש תחושב על-ידי שב"ס.

ניתן היום, כ"ג אייר תשפ"ג, 14 מאי 2023, במעמד הצדדים.